

Verslag Deskundigengroep Dierziekten HPAI 28 april 2023

Aanwezig: Arjan Stegeman, Ron Fouchier, Sjaak de Wit, Marieke Klaasen, Roy Slaterus, Francisca Velkers, Evelien Germeraad, Mart de Jong, Annemarie Bouma en Denise Smit

De vorige bijeenkomst van de deskundigengroep was op 30 maart 2023. Sinds die tijd zijn er geen uitbraken met hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) geweest bij pluimveebedrijven. Onder wilde vogels is het aantal gevallen van dode vogels besmet met HPAI-virus ongeveer gelijk gebleven. Wat betreft besmettingen bij zoogdieren is woensdag 26 april 2023 een influenza virus in een vos gevonden. Dit virus wordt nog verder onderzocht.

De Deskundigengroep Dierziekten wordt opnieuw gevraagd naar een risicobeoordeling van de huidige HPAI-situatie, zowel op landelijk als op regionaal niveau (de 20 regio's).

Vragen

1. Hoe duidt u de huidige HPAI-situatie onder wilde vogels, wilde zoogdieren en gehouden vogels in Nederland en de EU?

Het aantal besmettingen onder wilde vogels is ongeveer gelijk aan het aantal besmettingen tijdens de vorige bijeenkomst 30 maart jl. In april zijn bij WBVR 48 dood gevonden vogels getest waarvan negen kokmeeuwen, vier meeuwen species, twee sperwers en één slechtvalk positief testten op het HPAI H5N1 virus. De meeste besmettingen zijn nog steeds onder kokmeeuwen. Alle positief geteste vogels hadden de 'BB'-variant, deze variant heeft 3 gensegmenten afkomstig van LPAI-virussen die vooral bij meeuwen van het geslacht *Chroicocephalus* worden gevonden. De meeste meldingen van dode kokmeeuwen komen momenteel vanuit broedkolonies, waaronder in Zeeuws-Vlaanderen, het Groene Hart, Zwarte Meer, Zuidlaardermeer en net over de grens bij Winterswijk. Het gaat om tientallen dode vogels in deze broedkolonies. Tot nu toe is er onder soorten zoals grote stern en visdief (die deels op dezelfde locaties broeden) nog geen verhoogde sterfte gemeld, maar gezien het feit dat de trek van de andere soorten nog niet voorbij is kan dit nog komen. In levende wilde vogels is de laatste twee weken geen HPAI meer gevonden, maar ook bij Erasmus MC worden nog wel dode dieren positief getest, met name diverse soorten meeuwen. *

Woensdag 26 april 2023 is door WBVR een influenza virus aangetoond in een vos. De vos kwam uit Noord-Holland en het virus wordt nog verder onderzocht.

De laatste uitbraak op een commercieel pluimveebedrijf was 26 januari 2023 en op een hobbybedrijf op 13 februari 2023. In Italië zijn, naar aanleiding van de twee besmette bedrijven met opfokleghennen en leghennen waar weinig tot geen klinische verschijnselen waren waargenomen, experimenten gedaan met de HPAI 'BB'-variant. Uit de eerste resultaten blijkt dat dit type virus zeer beperkte verschijnselen geeft in (volwassen) pluimvee.

2. Geeft de ontwikkeling in de afgelopen weken aanleiding om de risicobeoordeling van 30 maart jl. aan te passen?

Het vogelgriepvirus lijkt nu vooral te circuleren onder kokmeeuwen, maar wordt ook frequent gedetecteerd in andere meeuwensoorten. In juni zullen de jonge kokmeeuwen, die vatbaar zijn voor dit virus, de broedkolonies uitvliegen. Dit kan onder andere tot een verspreiding van het virus onder wilde vogels leiden. De broedkolonies waar grote aantallen kokmeeuwen aanwezig zijn, bevinden zich vooral ten noordwesten van de lijn die getrokken kan worden tussen Breda en Emmen (zie kaart op <https://stats.sovon.nl/stats/soort/5820>). Op grond van deze scheidingslijn wordt het risico ten noordwesten van de lijn nog steeds ingeschat als hoog, gezien in de komende periode veel kokmeeuwen geboren zullen worden die waarschijnlijk vatbaar zullen zijn voor het virus. Ten zuidoosten van de lijn tussen Breda en Emmen wordt de kans op besmetting verlaagd van hoog naar medium. De onzekerheid in beide risicoschattingen is hoog, omdat nog weinig bekend is over de gevoeligheid van andere wilde vogelsoorten en van verschillende type pluimvee voor een besmetting met deze HPAI 'BB'-variant. Het is belangrijk de resultaten van de serologische surveillance op pluimveebedrijven goed te volgen om eventuele klinisch onduidelijke infecties met de momenteel circulerende variant snel te

*Op zondag 30 april zijn er zo'n 50 dode meeuwen gevonden in het Zwarte Water bij Kraggenburg. Sindsdien blijven er vogelkadavers gevonden worden en is Rijkswaterstaat met een patrouilleboot aan het varen om de dode dieren op te ruimen. Op maandag 1 mei zijn er volgens een woordvoerder van Rijkswaterstaat zeker 60 nieuwe dode vogels gevonden. Tegelijkertijd zijn er meldingen binnengekomen van dode meeuwen in het Eemmeer bij Zeewolde. Vijf vogels uit het Zwarte Water worden naar een afdeling van de Wageningen Universiteit in Lelystad gebracht om daar te worden getest op vogelgriep

ontdekken. De deskundigen raden aan om pluimveedierenartsen en -houders actief te informeren over de mogelijke aanpassing van het virus en hen op te roepen om scherp te zijn en te blijven, juist ook in het geval van subtiele verschijnselen. Vanzelfsprekend geldt nog steeds dat bij alle klinische verschijnselen een dierenarts moet worden geconsulteerd en dat wanneer er nog onvoldoende aanleiding is een verdenking te melden, wel early warning swabs ingezonden kunnen worden als vogelgriep niet geheel kan worden uitgesloten.

3. Hoe groot acht u op dit moment de kans dat een Nederlands pluimveebedrijf wordt besmet met HPAI ten opzichte van de beoordeling op 30 maart jl., als de ophokplicht van toepassing is?

De kans op een besmetting ten zuidoosten van de lijn tussen Breda en Emmen wordt medium ingeschat en ten noordwesten van deze lijn wordt de kans hoog ingeschat. De reden voor deze inschattingen is dat de meeste meeuwen zich vooral in de broedkolonies bevinden ten noordwesten van deze lijn. De onzekerheid rond beide inschattingen is hoog, zoals boven aangegeven. Redenen voor de onzekerheid zijn dat de jonge meeuwen rond juni zullen gaan uitvliegen en de kans bestaat dat zij vervolgens andere wilde vogels kunnen gaan besmetten. Ook is nog weinig bekend is over de momenteel circulerende HPAI 'BB'-variant.

In voorgaande jaren werd de ophokplicht stapsgewijs ingetrokken. Dit gebeurde voor verschillende regio's in Nederland in de loop van enkele weken. Momenteel geldt een landelijke ophokplicht. Bij wilde vogels worden nog geregeld besmettingen gevonden. De afgelopen maand hebben zich bij gehouden vogels geen nieuwe besmettingen met HPAI voorgedaan. De vondsten van wilde vogels in de afgelopen maand zullen door WBVR worden ingebracht.

4. Hoe groot beoordeelt u de kans en de onzekerheid van deze kans op vogelgriepbesmetting van een pluimveebedrijf in de verschillende regio's (van de 20 regio's die in Nederland worden onderscheiden), voor zover die kans in een specifieke regio afwijkt van de kans die u bij vraag 3 hebt benoemd

a. als in die regio de ophokplicht van toepassing is?

b. als in die regio de ophokplicht wordt opgeheven?

Kunt u aangeven welke criteria u hierbij gebruikt om dit risico te onderbouwen?

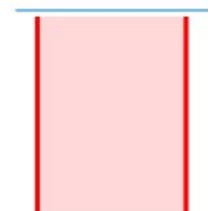
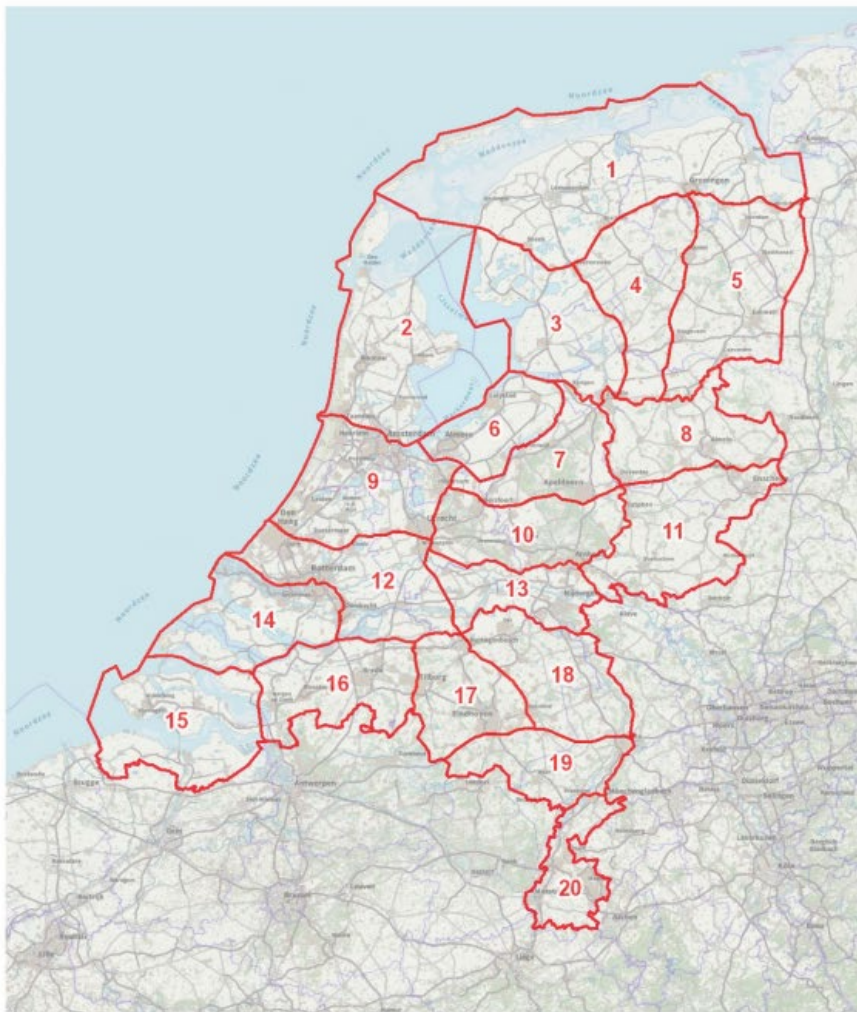
- a. De gebieden ten noordwesten van de lijn tussen Breda en Emmen (regio's 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 12, 14, 15 en 16) hebben een hoog tot zeer hoog risico op een uitbraak bij opheffen van de ophokplicht, vanwege de nog volop circulerende infectie onder meeuwen. De onzekerheid van deze inschatting is hoog door ontbrekende kennis qua affiniteit voor pluimvee over het momenteel circulerende HPAI 'BB'-variant.
- b. Als in de regio's ten zuidoosten van de lijn tussen Breda en Emmen met uitzondering van de gebieden in en rondom de Gelderse Vallei (regio's 8, 11, 13, 17, 18, 19 en 20) de ophokplicht wordt opgeheven, dan wordt het risico dat een pluimveebedrijf besmet raakt als medium-hoog ingeschat met een grote onzekerheid. Daarbij komt dat in de gebieden in en rond de Gelderse Vallei (regio's 7 en 10) het risico op secundaire verspreiding na infectie zeer hoog is.

De 20 regio's in Nederland

Compartmenten Nederland

Legenda
□ Compartmenten

Auteur: Geert
Datum: 17-11-2021
Schaal (A3): 1:1.625.496

Vertrouwelijk
EZ - Aan de kaart kunnen geen rechten ontleend worden. Gegenereerd uit de Geoesplorator.
© GIS Competence Center - Ministerie van EZ